СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 130. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 5. червня, 1929. VOL. XXXVII. No. 130. Jersey City, N. J., Wednesday, June 5, 1929. THREE CENTS.

ГУВЕР НЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ З ТАРИФОВИМ ЗАКОНОПРОЄКТОМ

СТУДІЮЄ УВАЖНО ГОЛОСИ ПРЕСИ ЩОДО ТАРИФИ. ГОДИТЬСЯ ТІЛЬКИ НА ДЕЯКІ ЗМІНИ.

ВАШИНГТОН, 4. вересня. — Президент Гувер занятий кождого дня читаннем газетних витинків, з яких довідується про опінію загалу щодо зміни тарифи. Президент твердить, що ще ніяка справа не викликала такої загальної опозиції як теперішний тарифовий законопроект. З того виходить, що ревізія сягає задалеко. Дотого вона торкається преміром цукру і черевиків, а тимсамим спричинює відразу подорожіння тих артикулів. А це не буде згідне з тими зобовязаннями, які перебрала на себе республиканська адміністрація, коли проголошувала свою виборчу плятформу.

Кромі цього ця тарифа мала би допомогти фармерам, а фармери проти неї протестують, бо з неї не будуть мати ніякої користи, бо колиб вона ввійшла в життя, треба би було платити за все дорожче.

ЦІНА НА ЗБІЖА ПІДНЕСЛАСЯ.

КАЖУТЬ, ЩО ПІДВИШКА СПРИЧИНЕНА ОБІЦЯНКОЮ УРЯДУ, ЩОБИ ПРИЗНАЧИТИ $100,000,000 НА УСТАЛЕННЯ ЦІНИ НА ЗБІЖА.

ШИКАГО, 4. червня. — На збіжевій біржі панував вчора величезний рух. Пшениця, яка в послідних днях впала низче одного доляра на бушлю, піднеслася в ціні на 8 до 11 центів. На загал у тім однім дні збіжа зискало на вартости $300,000,000. Ця зміна мала добрий вплив на нюйорську біржу, бо разом з тим пішли вгору промислові шери.

СИНКЛЕР ПІДЕ ЗНОВУ ДО ВЯЗНИЦІ.

МУСИТЬ ВІДСИДІТИ ЩЕ ШІСТЬ МІСЯЦІВ У ВЯЗНИЦІ ЗА НАТИСК НА СУДДІВ, ЩОБ ДОБУТИ КОРИСНЕ ВИРІШЕННЯ.

ВАШИНГТОН, 4. червня. — Найвищий Суд видав оречення, яким остаточно затвердив вирок низчого суду, котрий наложив на нафтового магната Герри Синклера кару шістьмісячної вязниці за те, що наняті ним детективи ходили за присяжними суддями, які мали вирішити обманства в справі нафтових теренів, званих Тіпат Дом. В ті обманства були вмішані між иншими міліонер Синклер і секретар внутрішних справ Фол. Детективи обіцювали суддям автомобілі й взагалі впливали на них ріжними способами, щоби в той спосіб настроїти їх прихильно до Синклера.

Разом з тим засуджено Генри Мейсон Дейя, заступника президента Синклерової Компанії, на кару 4 місяців вязниці.

Коли повідомили Синклера про це рішенне, він відмовився від усяких пояснень. Синклер відсиджує тепер у Вашингтоні тримісячну вязничну кару.

ЛИНДБЕРҐ КРУЖЛЯЄ ПО МОРЮ.

НЮ ЙОРК, 4. червня. — Ніхто не знав, що сталося з Линдберґом і його молодою жінкою. Але тепер усі знають, що він відбуває пошлюбну подорож на невеликім яхті, яким кружляє собі здовж побережа Лонг Айленду. Пізнали його, як вийшов на беріг, щоб закупити дещо з поживи і набрати свіжої води.

ПО СПЕЦІ ЗИМА.

НЮ ЙОРК, 4. червня. — Кілька днів тому померло понад 30 осіб від небувалої спеки, а тепер маємо до діла з небувалим на той час зимном.

З Бостону доносять, що там ще зимніше, бо падає сніг.

ВИКИДАЮТЬ ЗА КОМУНІЗМ.

НЮ ЙОРК, 4. червня. — Д-р Артур Калгун був 6 літ професором економії в Бруквуд Робітничім Каледжі. Тепер його товариші по фаху одноголосно запротестували проти нього, домагаючись його усунення з посади за те, що пропагує в школі комунізм.

ДЕ ПЛАТЯТЬ НАЙКРАЩЕ?

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 4. червня. — Департамент хліборобства стейту Ню Джерзі подає, що в тім стейті фармери дають своїм робітникам на 14.5% висшу платню ніж її одержують фармерські робітники по инших стейтах.

БУДЖЕТОВА НАДВИШКА.

ВАШИНГТОН, 4. червня. — Департамент скарбу подає, що сьогорічна буджетова надвишка виноситиме $100,000,000. Зужиють її на поменшення воєнних довгів.

ЛЕДЯНІ ГОРИ.

НЮ ЙОРК, 4. червня. — Подорожні корабля „Арабик", котрі прибули вчора з Европи, розповідають про чудовий вид, якого дізнали, коли оглядали по дорозі на океані 19 ледяних гір. Одна з них була пів милі довга.

НЕ ЙДЕ ВСЬО ТАК ГЛАДКО, ЯК РОЗКАЗУЮТЬ.

ВАШИНГТОН, 4. червня. — Архиепископ Руіз, новоіменований апостольський делеґат для Мексика, подає, що нема ще ніякої згоди між правительством і епископами на виганню щодо повороту епископів назад до Мексика. Можна тільки одно ствердити, що президент Хіль заявив згоду на пертрактації.

ДІТИ В ХЛІБОРОБСТВІ.

НЮ ЙОРК, 4. червня. — Дитяче Бюро Злучених Держав подає, що перевело статистику щодо дітей, які працюють на полі. Виявилося, що їх повно у всіх стейтах при ріжних пільних роботах, що вони довго працюють, зле мешкають і через працю занедбують школу, до якої дуже часто цілком не ходять.

ПОДАТОК НА НЕЖОНАТИХ НА УКРАЇНІ.

Рада народних комісарів плянує новий податок на нежонатих та на бездітних. Податкови мають підлягати всі особи зазначеної катеґорії у віці понад 25 років. Комісар фінансів обчислив, що податок обіцяє 1,000,000 карб. державного прибутку. Проте часописі задивляються скептично на можливість переведення цього податку, бо з огляду на той стан, що його створило радянське шлюбне право, трудно буде встановити, хто з горожан має діти, а хто ні.

ЗАВОРУШЕННЯ НА УКРАЇНІ

Як доносить загранична преса, на Україні вибухли в послідним часі селянські повстання в звязку з реквізицією хліба, яку совітська влада переводить безпардонно в українськім селі. Вислано відділи війська, які мають ці бунти здушити. Тепер іде боротьба між українським селом та московським засиллям на Україні. Подібні заворушення мали бути також і на Сибірі.

„УКРАЇНСЬКА НЕБЕЗПЕКА".

„Нямул Романиск", орган проф. Йорги, звідомляє, що з Буковини наспівають страшні вісти. „Рутени" на півночи Буковини, переняті антинаціональними й антирумунськими ідеями, допускаються аґресивних акцій. Вони бють румунських священиків і сміються з румунської мови. Їх ворожий настрій прибирає небезпечну форму. Вони говорять явно про створення східноукраїнської републики (?!) і відносяться з погордою до держави, основаної Стефаном Великим. — Коментарі злишні.

ЗАБОРОНЕНА МАПА.

В Берліні появилася в розпродажі мапа Німеччини, на якій частину території Польщі прилучено до Німеччини. Польське міністерство внутрішних справ заборонило продавати цю мапу в Польщі.

ЗДИЧІННЯ.

З Бидгоща доносять, що в місцевости Гоголково, пов. Жнін, невідомий злочинець закрався до стайні п. Смика й у звірський спосіб покалічив коні. Одному витяв язик, а другого порізав ножем. Справником є мабуть робітник, котрого п. Смик видалив з посади.

ЗНИК ПОСАДНИК МІСТА.

Цими днями зник в таємничий спосіб посадник міста Щебжешина, коло Замостя. Що з ним сталося — ніхто не знає, й не можна найти якихнебудь слідів. Посадник вийшов з бюра й уже не вернув. Від чотирох днів не дає знаку життя про себе. Знаменита тема до повісти.

НАГИЙ ПРОХОДЖУВАВСЯ ПО ВУЛИЦЯХ.

В Ковні в год. 8-мій рано арештовано на найрухливішій вулиці осібняка, котрий в строю Адама спокійно проходжувався. Виявилося, що йде о заклад.

ШПИГУНСТВО.

В Штрасбургу арештовано трох осібняків, в тому числі одного Німця, котрі старалися викрасти модель новофабрикованих крісів.

ЗІЗД ЛЕТУНІВ У ВІННІПЕҐУ.

Через два дні, 24 і 25 травня, Вінніпеґ мав нагоду оглядати у себе летунів з цілого континенту Америки, зі сходу, з заходу і з полудня. Сі дні були днями „злету" летунів на запрошення Вінніпеґського Летничого Клюбу. Місцем „злету" було летниско Стівенсона на передмістю Ст. Джеймс. Яких 50,000 людей оглядало в тих днях карколомні штуки, які показували ріжні летуни, канадійські й американські.

ОБІРВАЛАСЯ ХМАРА У ВЕЛИКОДНУ СУБОТУ.

В ночі зі суботи на Великдень шаліла в околицях Станиславова та Калуша страшна буря з громовицею. Найсильніша вона була в околиці села Боднарова, де обірвалася буря та спав град. Річка та потоки виступили були зі своїх берегів та залили кілька господарств, так, що їх мешканці мусіли хоронитися на дахи. На щастя по трох годинах води спали і перелякані селяне могли вернути до своїх хат та... пасок.

ПОВОРОТ КООПЕРАТОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ.

Як ми вже згадували, на Велику Україну виїхала була прогулька галицьких кооператорів на відкриття кооперативного музею в Київі. В офіціяльній прогульці взяли участь: інж. Павликовський, О. Луцький, А. Колтунюк, Ю. Щепарович, Д. Коренець, Храпливий, С. Герасимович і пна Чижовичівна. Инші кооператори, про яких ми згадували, з технічних причин не виїхали.

В Київі взяли кооператори участь у відкритті Всеукраїнського Кооперативного Музею та звиділи всі господарські й наукові установи. Прогульковці відвідали рівнож Харків.

З розмов з учасниками прогульки видно, що на Великій Україні господарське положення — а учасники спеціяльно тим інтересувалися — нечувано тяжке. Всі продукти першої потреби можна дістати тільки на картки, або у вільній продажі по неймовірних цінах. Замітне страшне обідnення й пригноблення населення. Система комуністичної диктатури призвичаїла людей до мовчанки. Кожний чоловік замкнений в собі, а кожна розмова двох людей — розмова дипльоматів. Село живе своїм окремим життям, уважаючи місто ворожим осередком. Життя — нежиття...

ЩО ЇДЯТЬ І ПЮТЬ ЛЬВОВЯНЕ.

Міський заклад досліду живности перепровадив в квітні аналізу й на 1,544 випадків 272 передано судови. На 835 спроб молока, 7 містило додаток води, в 176 випадках молоко було збиране. На 12 спроб бриндзі 2 містили в собі додаток кокосового товщу. Чеколяда в трох випадках на 23 містила кокосовий товщ і какаові лупи. Морелі й родзинки стрічається часто зі сіркою. В двох випадках в соли найдено соду. В одній пральні найдено хльорок. В 40 спробах крему на лице — одному випадку найдено ртутевий адміхльорок.

ДИПЛЬОМАТ СПЕКУЛЯНТОМ.

Слідча комісія латиського сойму ствердила, що посол Озольс перевозив під дипльоматичними печатками приватні предмети, за які треба було платити мито. Тому, що така поведінка не лицює зі становищем посла, комісія рішила, щоб урядовці при контролі дипльоматичного баґажу не вірили й іншим.

ЗАМИКАЮТЬ ЦЕРКВИ.

В Харкові пляновано перед Великоднем замкнути катедральний собор і урядити в нім радіостацію. Також мали бути замкнені кілька церков в Ізюмі, Старобільськім та в Кремінчуку. Спілка „безбожників" випустила на Україні з нагоди Великодня понад 500,000 відозв антирелігійного змісту. Ці заходи викликають велике обурення населення. В селі Камінці на Запоріжжу селяне забили представника спілки „безбожників", коли той прибув, щоб замкнути церкву.

ВЕРТАЮТЬ З ОБІТОВАНОЇ ЗЕМЛІ.

До Одеси прибув з Палестини транспортовий пароплав „Крим" та привіз ешелон Жидів, повертальців з Палестини. На протязі цього року це вже пятий такий транспорт. Повертальці, між ними й колишні виходці з инших европейських країн, розповідають, що умови життя в Палестині дуже тяжкі і що в Афі утворився спеціяльний комітет для реемігації. Реемігрантів оселюють на Україні і в Криму при жидівських кольоніях.

ЗВІРСЬКЕ УБИВСТВО Й ГАРНА СМЕРТЬ.

Недавно поховали в Клюжу (Румунія) капітана жандармерії Попеску, якого забив у звірський спосіб плутонер Балота. Свято 1. мая відбулося там у лісі. Плутонер Балота докучав у визиваючий спосіб жінкам. Ці пожалувалися капітанови Попеску, котрий став в обороні женщин. Плутонер Балота віддалився, а за якийсь час зявився в лісі і підійшовши близько до капітана, ранив його тяжко вистрілом з револьвера в плечі. Капітана перевезли сейчас до лічниці. Всі жандарми предложили йому свою кров, щоби вратувати його від смерти. Та третього дня розпращався він з життям. — В понеділок ішло ціле місто за труною, а плутонер Балота глядів ізза крат на похорон своєї жертви. Після цього хотів поповнити самовбивство, але сторожа перешкодила йому в цім.

ДИВНИЙ ТЕСТАМЕНТ.

Померший французький астроном Каміль Флямаріон мав книжку з таким написом: „Сповнення анонімного бажання з повною пошаною. Оправлено в жіночій шкірі 1882". Ця книжка, яка є тепер в одній публичній збірці, має зворушаючу історію. Року 1882. лежала одна гарна, молода французька ґрафиня на смертній постелі і висказала свойому лікареви послідну дивну просьбу. Вона призналася, що любить уже 5 літ Флямаріона, хоч ще його ніколи не бачила. Вона просила, щоби йому післано шкіру з її плечей на памятку, щоби міг він собі оправити нею книжку. Жадала рівнож, щоби лікар не зрадив ніколи її назвиска. Лікар сповнив її бажання й приніс кусок шкіри, 12 цалів ширини, 18 цалів довжини, Флямаріонови, якому оповів дивну історію. Учений сповнив послідне бажання помершої, дав шкіру до виправлення й оправив нею свій твір „Небесні землі".

ТРАҐІЧНА СТАТИСТИКА.

Кузьма Томашич, в статті про сербсько-хорватських поетів, ствердив, що 56 найздібніших поетів умерло дуже вчасно на чахотку, 26 скінчило в домі для божевільних. Перший сербський футурист Янко Поліч-Корумов умер в портовім шинку в Барцельоні, футурист Владимір Черина сидить у заведенню для божевільних, а найздібніший з сербських поетів Тін Уєвіч, автор соняшних ліричних творів, взагалі не мав мешкання й веде циганське життя публичного волоцюги й на столах четверторядних шинків, у випарі алькоголю й тютюнового диму, пише найкращі поезії. Це ще один доказ, що ґеній межує дуже часто з анормальністю.

НОВИЙ СЛУЧАЙ ПРОКАЗИ В БУКАРЕШТІ.

Лікар д-р Деметріян зголосив санітарній службі, що в домівці Центрального Асекураційного Товариства находиться один робітник з Морен, хорий на проказу. Хорого примістили в заведенню проф. Ніколава, звідки перевезуть його в станіцию хорих на проказу, Лярджанку. При цій нагоді показалося, що ані маґістрат столиці, ні цетральна лічниця не мають домівки, де прокажені моглиб бути ізольовані.

БОЛДВИН РІШИВСЯ БЕЗПРОВОЛОЧНО УСТУПИТИ

ЧАСТИНА МІНІСТРІВ ЗГОДЖУЄТЬСЯ З ЙОГО РІШЕННЯМ, А ЧАСТИНА ВВАЖАЄ ПОТРІБНИМ ЗАЛИШИТИСЯ ПРИ ВЛАДІ, ПОКИ ПАРТІЯ ПРАЦІ ФОРМАЛЬНО НЕ ПОВАЛИТЬ У ПАРЛЯМЕНТІ КОНСЕРВАТИВНОГО УРЯДУ.

ЛОНДОН, (Англія), 4. червня. — Премієр-міністер Болдвин скликав кабінет міністрів лише для того, щоби заявити, що він негайко уступає зі свого становища. Частина міністрів на чолі з Чорчилем підтримує таке рішення Болдвина, але инші під проводом Чемберлейна вважають, що урядови консерватистів треба залишитися при владі, поки Партія Праці в ковому парляменті не повалить його формально.

В найскоршому часі Болдвин буде на принятті в короля, якому він подасть прохання про свою негайну резиґнацію. Инші міністри будуть уступати в міру призначення на їх становища нових міністрів. Лідер Партії Праці Мек Доналд уже має спис міністрів кового кабінету.

ЩЕ НЕ ВСЕ.

ЗАКІНЧИВШИ ЗАГАЛЬНІ РЕПАРАЦІЙНІ ПЕРЕГОВОРИ, НІМЕЧЧИНА Й БЕЛЬҐІЯ ПОЧИНАЮТЬ НОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 4. червня. — Д-ра Ріттера призначено для ведення переговорів з Бельґією в справі сплати відшкодовання їй за золото, яке німецька окупаційна армія забрала в Бельґії та пустила замісць нього в обіг німецькі паперові марки. Вже перед початком переговорів Бельґія зменшила значно свої вимоги. Тепер вона домагається, щоби Німеччина платила їй трицять сім років по 6 міліонів долярів.

Д-р Шахт відмовився вести ці переговори, поки не буде мати спеціяльного уповноваження від свого правительства, а тепер ведення їх доручено икшому економістови.

БЕЗ ПРАВ.

КИТАЙСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В МОСКВІ ТА ВСІ КОНСУЛЯТИ В СССР ПОЗБАВЛЕНІ ПРАВ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ.

МОСКВА (СССР), 4. червня. — Після того як нанкінське китайське правительство заявило, що воно підтримує заходи мукденського правительства, яке перевело ревізії та арешти в радянських консулятах в Манджурії, радянський уряд оголосив, що китайське посольство в Москві та 13 китайських консулятів на терені СССР тепер позбавлені прав екстериторіяльности. На це китайський дипльоматичний уповноважений заявив, що це китайських представництв не лякає й вони будуть далі опікуватися долею 100,000 китайських громадян, котрі жиють у радянській Росії.

СТАНОВИЩЕ ПОГІРШУЄТЬСЯ.

В ЮГОСЛАВІЇ ПОЛІТИЧНЕ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЖИТТЯ СТАЄ ВСЕ ГІРШИМ. БОЛЬШЕВИКИ ТА ИНШІ ВОРОГИ ЮГОСЛАВІЇ СТАРАЮТЬСЯ ВИКОРИСТАТИ ЦЕ ДЛЯ СВОЄЇ ПРОПАҐАНДИ.

БІЛГОРОД (Югославія), 4. червня. — До політичних непорозумінь між Хорватими та Сербами прибавився ще один фактор — релігійної справи. Югославянське правительство видало декрет про замкнення всіх приватних шкіл. Отже в Хорватії тепер замкнули всі парохіяльні католицькі школи. Це викликало протест Хорватів, а епископи післали до Риму свого делеґата зі скаргою на таке поступовання правительства Югославії.

Фінансові трудноші все збільшуються й Хорвати сподіваються, що коли правительство в Білгороді не дістане закордонної позички, воно буде змушеке піти на уступки населенню. Всі міністри є іграшкою в руках диктарота, ґенерала Жівковича, який видає свої декрети, не рахуючися з політикою міністрів. Большевицькі аґітатори та аґітатори держав, які противні консолідації великої югославянської держави, використовують ситуацію для своєї пропаґанди.

ТУРЕЦЬКА ФЛЬОТА.

ІТАЛІЙЦІ ВІДБУДОВУЮТЬ ТУРЕЦЬКУ ФЛЬОТУ.

ЛОНДОН (Англія), 4. червня. — Франція та Англія слідкують із зацікавленням за тим, як Італія тепер поспішно почала розбудову турецької фльоти. що дасть можливість Туркам вразі війни замкнути Дарданелі. Італія не лише будує військові кораблі для Туреччини, але й вишколює для них потрібну залогу з турецьких моряків.

Греція у відповідь на це замовила собі у Франції відповідну нову військову фльоту.

ЗНОВУ ЛЯВА ВИТІКАЄ З ВЕЗУВІЯ.

НЕАПОЛЬ (Італія), 4. червня. — Нові потоки ляви витікають з південно-східного кратеру Везувія. Один з потоків, що має ширину яких 40 стіп, тече в напрямку до старовинного міста Помпеї, що тепер відкопується зпід ляви, якою його залило 1850 років тому.

ЛІСИ ГОРЯТЬ ДАЛІ.

ТОКІО (Японія), 4. червня. — Після того, як здавалося, що пожар ліса на острові Сахаліні вже був погашений, він вибух з новою силою. Тепер огонь захопив величезні простори ліса, який тяжко рятувати від вогню ізза його віддалення від населених місць.

Рибалки кажуть, що ввесь острів закутаний димом так, що берегів його не видно.

СТРАЙК ПОЧТАРІВ.

ПАРИЖ (Франція), 4. червня. — Юнія парижських листоношів, серед членів якої є багато комуністів, оголосила 24-годинний страйк, але не відомо, чи піддержать її инші юнії почтарів, які не мають такого числа членів-комуністів.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АНҐЛІЙСЬКІ ВИБОРИ

Мало коли трафляється, щоби вибори в одному краю набрали в широкому світі такого розголосу, як тепер набрали вибори до анґлійського парляменту. Навіть вибори президента Злучених Держав, будьщобудь наймогутнійшої економічно держави в світі, не можуть рівнятися щодо розголосу виборам до анґлійського парляменту.

Причина сього розголосу лежить у великому, можна сказати, революційному значінню сих виборів. Переломове значіння сих виборів лежить у тому, що ними Анґлія затвердила так звану трипартійну систему. До недавна ще Анґлія держалася двопартійної системи. Се була незвичайно проста система. Партія, що мала більшість у парляменті, була партією правительства; се значить, вона давала всіх міністрів, які вели всі департаменти уряду. Партія менчости була в опозиції: вона критикувала уряд. Коли при нових виборах партія менчости вспіла вибрати більше послів від партії уряду, то вона ставала партією правительства, а друга партія сходила до опозиції, де вона лишалася, поки не здобула собі при виборах більшости.

Від поколінь боротьба йшла між двома партіями: консерватами, що на загал представляли велику земельну посілість, та ліберали, що на загал представляли інтереси промисловців та купців, міст та буржуазії. Конкуренція між двома партіями була в дечому вигідна навіть тим верствам, яких інтересів ні одна ні друга партія безпосередно не заступала: кожда партія мусіла при виборах обіцювати, а по виборах переводити ріжні реформи в користь сільських і міських робітників. Як довго сі робітники були мало свідомі, так довго така політична ситуація їх удоволяла. Зі зростом їх свідомости та зі зростом їх політичного впливу, робітники стали щораз менче вдоволятися таким посередним заступництвом своїх інтересів. Уступства й реформи, які їм давали великі партії, виглядали їм як охлапи зі стола богачів. Стали робітники орґанізувати свою партію, безпосередно посвячену для оборони власних інтересів.

Се було противне анґлійській політичній звичці двох партій. Се незвичайно ускладнювало політику. При такій системі дуже тяжко котрійнебудь партії добути абсолютну більшість у парляменті. Тим самим дві партії можуть усе повалити партію правительства. Здавалося, що Анґлія, спробувавши нової системи, скоро її закине. Нові вибори показують, що Анґлія перейшла до трипартійної системи.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„СВЯТО ХАРАКТЕРУ".

У Лімі, столиці південно-американської републики Перу, обходили 29. мая справді незвичайне національне свято. Називається воно святом характеру, а початок сього свята такий:

Двацять літ тому громада Перуанців зробила заговір проти уряду. Зоружені заговірники напали на палату президента републики та захопили президента Леґію в свою владу, заким його прибічники могли дати знати до сторожів або військ. Заговірники повели президента на Площу Інквізиції, маленький сквер перед сенатським будинком, і тут під загрозою смерти зажадали від нього резиґнації з уряду.

Леґія відмовився.

Хтось з товпи крикнув до нього:

Памятай на матір свою! Підписуй!"

Леґія звернувся до товпи: „Я дякую вам за те, що ви нагадали мені на мою матір. Ся відважна жінка не хотілаби, щоби її син зробив негідний крок. Я не підпишу!"

Леґію вже мали розстріляти, коли вірні йому війська зявилися на площі, оточили заговірників та звільнили свого начальника.

З того часу Перуанці завели в себе як національне свято день сеї події. Головну частину свята становить визначенне й роздача нагород для перуанських учених, жовнірів і атлетів, що в якийнебудь спосіб показали визначний характер.

ДВІ МІРИ.

Свого часу мексиканський конґрес ухвалив закон, що кождий священик, якої віри він не бувби, має реґіструватися. Всі церковні віроісповідання приняли сю постанову, а тільки одна римо-католицька церква повстала проти сього. Вона заборонила своїм священикам реґіструватися та правити богослуження. В сей спосіб почався у Мексику церковний страйк, що ще й досі неполагоджений, бо церква ся ще й досі стоїть на становищи, що закон про реґістрацію безправно піддає духовників під світську владу.

Тепер доносять з Риму, що фашистівське міністерство судівництва внесло в італійському парляменті проект закона, який приказує всім некатолицьким священикам реґіструватися. Сей проект, видно, зроблено за згодою римо-католицької церкви.

Отже римо-католицька церква протестує проти того, щоби в Мексику її священики реґіструвалися, коли там реґіструються священики всіх инших церков, а в Італії вона є за тим, щоби там реґіструвалися священики всіх некатолицьких церков.

ФОРД РЕВОЛЮЦІОНІЗУЄ ЕВРОПУ?

Американський автомобілевий маґнат Генрі Форд віднісся до робітничого бюра при Лізі Народів зі запитом, яку „справдішню заплату" побирають европейські робітники.

Про сей запит заговорила Европа. „Справдішню заплату" треба відріжнити від грошевої заплати. Відомо, що робітник може діставати вищу робітничу заплату в грошах, але за них він може дістає менче річий. Тому „справдішню заплату" означується скількістю річий, які можна дістати за гроші, одержані в заплату за працю. Словом, „справдішня заплата" вяже ціну за працю з цінами на товари.

Робітнича заплата звязана теж з життевою стопою. Відомо, в Америці життева стопа вища, як в Европі. Американський робітник уважає за необхідність богато таких річий, які европейський уважає за роскіш. Тому Европа питається: коли Форд захоче встановляти в Европі життеву стопу для своїх робітників, то чи признасть їм американські „конечности", як „айс крім", „джез" та „форди"?

Та ще одно питанне: американський робітник не тільки споживає чи вживає більше річий, як европейський, він ще й краще працює від европейського. В Америці робітник добуває пересічно на день 5 тон мягкого вугля, тоді як в Анґлії робітник добуває пересічно в день тільки півтора тони, в Бельгії три четверті тони, а в Франції чотири пяті тони. Так мається з продукцією у всіх галузях промислу. Тому й питають в Европі: чи „фордизуючи" Европу, не захоче Форд учити европейського робітника працювати з таким напруженнем і поспіхом, з яким працює американський робітник?

Василь Бобрів.

ПРО УКРАЇНСЬКИХ МАЛЯРІВ В ПАРИЖІ

Колиби свіжа людина приїхала до Парижа й хотіла побачити українських малярів, то навряд чи змоглаб. Бо коли питати про українських малярів Французів, то вони відповідять, що таких не знають.

Це тоді, коли наших мистців можна нарахувати до сорока, або й більше.

В чім лежить причина?

Перша й найголовніща це злидні, які штовхають українських малярів вертітися більше серед Французів і других чужинців з метою дістати якусь роботу. Звичайно тут не йде мова про таких, як Глущенко та Бабій, що мають субсидію від московських большевиків, а про Українців націоналістів. Заробляючи серед чужинців, вони мимо найкращої волі тільки інколи зможуть добитися зазначення своєї національности. Через те, що ті зазначення такі рідкі, публика їх не помічає. Щоби покласти сьому конець та щоби познакомити чужинців з українським мистецтвом, виступає зорґанізований недавно Союз Українських Мистців. Робота його покищо, хоч і на добрій дорозі, лише в початках. Орґанізаторам цієї орґанізації вдалося зацікавити єпископа Шенталя, котрий являється покровителем чужинців в Парижі. Не лишився без участи і митрополит Шептицький.

Але поруч цього є й инчі можливости пропаґанди української штуки. Це матеріяльна підтримка українських мистців, не у формі грошевих жертв, або просто „скидання на бідність". Так допомога відбиласяби лише деморалізуюче на молоді сили. Дійсною допомогою моглоби бути лише зацікавленність американських Українців рідною штукою. Замісць купувати безвартні літоґрафії, або погані копії, Українці в Америці моглиби набувати образи своїх малярів, які бідують в Парижі. Так Українці малиби гарне надбання, а рівночасно не допустилиб Українців відбігти від рідного мистецтва.

Малярі не деморалізувалисяб, малиби більше охоти працювати.

Певно не тільки загал, але й священики в Америці не знають, що в Парижі є українські малярі спеціяльно релігійного мистецтва. До відомих належать примірoм Перфецький, котрий розмалював багато церков у Галичині, та Палісадів, знаний в Парижі серед французьких кол, образи якого можна подибати навіть в Арґентині. В той час, коли самоучки недотепи роблять грубі гроші в Америці, розписуючи церкви, українські малярі релігійного мистецтва мусять іти на фабрики (як Палісадів). Хиба би такий маляр не міг прикрасити українську церкву в Америці? Так, міг би, але для цього треба, щоби Українці зрозуміли, що розпись церков не є проста, звичайна річ, а щось вищого. Дійсно художньо розписана церква є не що инче, як памятник, як музей мистецтва. Церква розмальована в українському дусі добрими мистцями збільшує її вагу, цінність, а разом з тим дає можливість розвиватися українському мистецтву. Кожний доляр, уложений в малярство, є український національний скарб, деби воно не знаходилося: на Україні чи поза її межами...

Париж, 8. V., 29.

P. S. Для відома всіх, що бажають замовити образи, подаю адресу Союзу Українських Мистців:

Monsieur W. Polissadin,
2, Passage de Danzigue, Paris.

Чистилище.

— Моя дорогенька, для тебе я готов перейти через огонь чистилища.

— Добре, а як мені докажеш це?

— Оженюся з тобою!

БОРОТЬБА ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ НА УКРАЇНІ.

Становище на Україні напружене. Вслід за поданою букарештанським „Адеверулом" вісткою про збройне повстання на півдні України, яку вістку вся закордонна преса передрукувала, приходять вісти про заворушення в ріжних частях України.

В окрузі Зиновєйській (Єлисаветі) сформувався знову повстанчий курінь отамана Хмари. В Лубнах викрито тайну антисовітську орґанізацію, яка посідала склад зброї і вибухових матеріялів. Численні заарештовання переведено серед інтеліґенції в Полтаві, арештовано між иншими також епископа автокефальної церкви Холявка.

На селах розкидано відозви, які заповідають близьке визволення України. За чотири місяці біжучого року на Україні переведено більше арештів ніж за весь минулий рік, коли офіційна статистика виказала 1505 випадків арештів, під рубрикою українського сепаратизму.

Голова українського ДПУ Балицький покликав до себе делеґатів робітників зі всіх більших промислових центрів і закликав через них все робітництво до боротьби з гидрою контрреволюції, підкресливши, що тільки при масовій помочі всього робітництва вдасться на цей раз її задавити. По його словам, на Україні широко розповсюджена орґанізація „Незалежности України"; вона має скрізь свої гнізда й підтримує стосунки з закордонними еміґраційними центрами. Керовники орґанізації зуміли пролізти в вищі уряди й стараються обсаджувати своїми людьми всі важні місця в провінціяльних урядах. Їх аґітація знайшла дорогу навіть до червоної армії. Чільний комітет тої орґанізації викрито. В Києві й Харкові заарештовано 17 його членів, які працювали під іменем Чорної Ради.

Балицький закликав робітників, ставати ДПУ до помочи для викриття гнізд укр. нанціоналістів. Передбачається ряд змін в особистім складі уряду. Ходять поголоски, що мається усунути комісаря скарбу Полоза.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(Докінчення).

(48)

— І мій полк не гірший, — обізвався другий полковник.

— І на мій можемо покладатися, — додав третій.

Послідний відповів полковник Головацький:

— В моїм полку велика більшість тягне за черню. Мої козаки кажуть, що коли військовий запас замалий, то винен гетьман, бо його челядь розтягала військовий скарб. Коли таке вільно бабі, кажуть, то такому, що йде бити Ляхів, вільно простягнути руку по військовий запас. Як не скарані злодії військового золота, то й Ступюка, ні його товаришів не вільно карати на горло. Досить було би кари, якби гетьман... постриг їх в черці... Так кажуть мої козаки і хочуть черні дати поміч, коли вона піде відбивати засуджених гетьманом і коли піде брати решту військового запасу. Все те, не моя думка, а думка більшости моїх козаків, та образумити їх, не моя сила. Ось чому я на мій полк не можу покладатися... Я за нього не ручу!

Хмельницький змірив Головацького від стіп до голови. Полковники потерпали, що вихопить з піхви шаблю і прихильника ворохобні зарубає на місци. І у Головацького винирнула така думка, бо подався пару кроків у зад, та поклав руку на шаблі. В перщій хвили загадав боронитися. Але гетьман промовив супокійно:

— За твій полк ручить... твоя голова... Взяти його під варту!

Головацький повів оком навкруги себе. Перед ним стояли півкругом старшини, за ним татарські гвардійці гетьмана. Побачив, що ні оборониться, ні втече. Коли отаман варти приступив до нього і приказав іти за собою, Головацький пішов. Гетьман звернувся до старшин:

— Завтра на зорях рушимо в дальшу дорогу!

Неначеби не було ніякої перешкоди, неначе би йому самому не грозила ніяка небезпека. Хмельницький балакав зі старшинами тільки про завтрішний похід, та давав прикази. Коли скінчив і хотів відійти до свого намету, один полковник спитав:

— А як своевільники таки схочуть виконати свою погрозу і прийде до бунту?

— Бунт? Бунт, як буде, то буде нині. Тоді, коли з Суботова вернуть гінці, і я прикажу передати катови Ступюка з товаришами. Похід, аж завтра, коли вже давно буде по бунті... Я тепер на годину-дві ляжу, бо я сеї ночи ока не зажмурив. Як з Суботова прийдуть гінці, розбудіть мене.

Хмельницький пішов спати. Полковники розійшлися до своїх полків пильнувати, щоби від своєвольців не було якої неожиданки. Посполиті гетьманських військ покищо не займали, хоч ладилися вдарити на табор скорб тільки показалося, що по повсроті гінців з Суботова гетьман справді захотів скарати на горло спійманих своєвольців.

Одній і другій стороні час ішов поволи в нетерпеливім вижиданню. Нарешті вартові посполитих, котрі пильнували дороги на Суботів, звістили, що на тій дорозі, ще дуже далеко, показався стовбур куряви. Він клубився щораз близче і близче. Туман прикотився до першої стійки вартових і обіймив її так, що вона щезла з очий другої стійки. Перед вартовими впав кінь. Їздець в саму пору скочив з нього і не дав себе привалити здихаючим конем. Побачивши своїх товаришів, гінець крикнув:

— Яку версту за мною впав кінь мого товариша, бо ми гнали так, щоб випередити гетьманських гінців. Він сам шкандибає пішки. Зараз буде тут. Ступюкови і решті наших товаришів не буде помилування, бо в Суботові гетьманич повісив двірського золотаря і свою власну мачуху. Зробив се на приказ гетьмана... за те, що з військового скарбу вкрали троха золота...

Вартові не слухали далі. Обернули кіньми і полишивши гінця на місци, почвалали з вістю до Пархоменка. По дорозі кождому стрічному розказували, що таке в Суботові сталося.

По хвилині перед гетьманським шатром зарили копита коний Тимошевих гінців. Гетьман вже не спав. Один гінець передав йому письмо полковника Тимоша з короткою вістю, що присуд гетьмана виконаний. Прочитавши письмо, гетьман вийшов, сів на коня і став давати прикази:

— Дві сотні чигиринського полку сюди! Спійманих своєвільників, полковника Головацького і ката сюди! І полковник Богун нехай прийде.

За хвилину на майдані стояли проти себе дві сотні козаків. Між ними гетьман, перед ними Ступюк з товаришами, Головацький і кат з помічниками. Прийшов Богун з кількома старшинами. Гетьман приказував далі:

— Ступюка і Кудлика возьме кат і при своїй колоді придержить їх до хвилі, коли йому додам Пархоменка. Тоді, не ждучи на дальші прикази, всім трьом зітне голову... Товариші сих двох, є їх мабуть девять, також провинилися, але що вони були збаламучені своєю старшиною, сим разом ще помилую їх... Вертайте до своїх і розкажіть, як гетьман судить...

Помилувані не вірили своїм вухам, бо такий мягкий гетьман ще ніколи не був. Один спитав несміло півголосом:

— Чи справді можемо відійти?

Гетьман призирався їм хвилину, а потому, як не гукне:

— Геть мені з очий! Не ваше стерво потрібне мені. Я мушу дістати Пархоменка... Живого, або його голову...

Помилувані знали, що булоби небезпечно ще раз питати. Поклонилися і відійшли, полишаючи на місци одного Головацького. Гетьман забалакав до нього:

— Вчора я сказав був, що за твій полк ручить мені твоя голова. Тепер така порука мені вже не потрібна, або не поможе. Вертай до свого полку!

Головацькому привели його коня, віддали шаблю і пістолі. Він сів на коня і відїхав. Вертаючи до свого полку, думав:

— Щастє, що мене не перетрушували. Бувби не помилував мене, якби були знайшли за пазухою королівську грамоту. Треба її десь закопати аж до часу, коли якась пригода Хмельницькому скрутить вязи.

Була се одна з тих грамот з віконцем, які Смяровскі пороздавав був полковникам. І Головацький дістав був таку з королівським привілеєм на три села. Однак тоді, коли инші полковники свої грамоти передали Хмельницькому, він свою затаїв.

Звернувшися до двох сотень Чигиринців, гетьман сказав:

— Обі сотні підуть за мною. Як дам знак, то перша сотня піде спіймати Пархоменка. Спіймавши, приведе його сюди на майдан і передасть катови. Він вже знає, що зробити. Друга сотня буде далі ступати за мною. Я їду на обзорини. Заки верну, або як цілком не верну, наказним гетьманом буде полковник Богун!

Гетьман дав знак обом сотням, щоби ступали за ним і звернув коня в ліво, в ту сторону, де стояла головна сила посполитих і відки, як думали, вдарить Пархоменко, щоби висвободити засуджених. До гетьмана прискочив Богун, нахилився йому до уха і шепнув:

— Богдане! Ти вдурів? Тільки з двома сотнями лізеш чортови в зуби? Бери цілий полк. Нехай іде перед тобою. Вони, ось-ось вдарять. Дивуюся, що ще не чути крику, не розпочався наступ. Ся тишина не добро віщує.

Гетьман усміхнувся і відповів:

— Ти дивуєшся? А мені не дивно. Я вже вчора міркував собі, що так буде. І думаю, що як доси не вдарили, то вже взагалі не вдарять... Хібаж вони ще не знають про се, що сталося в Суботові?

— Знати, безпечно знають, бо гінці порозказували...

— Ну? І ти дивуєшся, що вони воловодять, що так тихо?

Поля, покриті військом і черню, справді залягла небувала мертвецька тишина. Зразу звичайний в многолюдних таборах голосний гамір перемінився в загальний шепіт. І військо і чернь подавали собі з уст до уст вість про строгий, але справедливий суд гетьмана. Всі, і в гетьманськім таборі і в Пархоменковім таборі стали питати себе:

— Чи військових своєвільників і грабівників годиться боронити тоді, коли той строгий суддя скарав свою власну... жінку?!

— Може то тишина перед бурею? — Богун замітив.

— А я гадаю, що буря зломилася в самім зароді, і тому так тихо... Військо лишаю в твоїх руках і таки їду оглянути весь табор.

Гетьман лишив Богуна і сам, з булавою в руці пустився вперід. Коло себе мав тільки джуру, козака з гетьманським бунчуком і сурмача. Обі сотні Чигиринців ступали за ним. Їхав попри козачі лави, просто на табор Пархоменка.

Козацтво не витало гетьмана, як звичайно, грімкими окликами. Знаючи, що сталося, всі домірковувалися, що тим не розвеселять його зболілої душі. Лише, куди проїздив, затихав до решти вже й так тихий гамір, німів шепіт. Шапки зсувалися і чубаті голови низьким поклоном шанували свого батька. Гетьман минув козачий табор, пустився просто на полк Пархоменка, спинив коня яких двіста кроків перед першою лавою і повів оком від одного кінця лави до другого. І тут замовк всякий гамір. Якби не пирханнє коний, то гадав би, що тут завмерло всяке життя; така настала мертвецька тишина. Від тої тишини аж мороз ішов по тілі Чигиринців; ними затрусило. Одні, держачи готові до стрілу мушкети, другі, стискаючи шаблю в руці ждали, що з тої тиші вийде: послух, чи бунт?

В дальших рядах розпочав-

(Докінчення на стороні 3-ій).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СУД НАРОДА НАД НАПРЯМОМ ҐАЗЕТИ.

Щоби поступати вперед на полі політичнім, просвітнім чи економічнім, то до цього треба організації. Без організації нарід не тільки що не може поступити вперед, але дуже часто не зможе навіть стояти на однім місци. І перетвориться в раків, що замісць поступати наперед, будуть іти назад. Правдою є теж, що група, політична чи релігійна, хоч і добре зорганізована, не може поступати вперед, як у неї нема чесних і характерних провідників, таксамо, як у неї нема витиченої програми та певної цілі.

Хто інтересується народним життєм і хоче після своїх сил працювати для добра загального, той мусить належати до такої організації, що має ясно витичену ціль перед собою.

Що український нарід бореться за осягнення найсвятішої цілі, якою є добутте вільної самостійної держави, то кождий, що зачисляє себе до української нації, повинен вступати до такої української партії чи організації, котра бореться за сей ідеал.

Боротися за сей ідеал треба, не ждучи помочи в Москалів ні в других ворожих держав, бо історія нам доказує, що поміж Москалів чи Ляхів не тільки що нам держави не збудували, але й перетворили наш нарід на рабів-льокаїв і наймитів, а саме імя української нації закопала до гробу. Коли ми в двайцятім столітті добачилися були самостійної української держави, то це ми завдячуємо Шевченкови і Франкови. Тої вільної держави ми не зуміли удержати, бо ми не всі пішли до боротьби за свою вільну державу, бо ми ховалися поза плечі Москалів і Ляхів та других, бо ми просили собі на поміч своїх найгірших ворогів, своїх гнобителів. Нині сі наші помічники є панами на нашій рідній землі! Приступаючи по таких великих невдачах і помилках до нової боротьби проти наїздників, ми повинні пізнати свої помилки і братися до боротьби оперті на власні свої сили, на сили 40-міліонового українського народу.

Не всі українські партії чи організації зрозуміли, що боротьбу треба вести, опираючися на власні сили українського народу. Є ще такі й тепер, які орієнтуються на Польщу чи Рим. Є ще й тепер такі, ба навіть називають себе великими поступовцями, котрі шукають помочи московських соціялістів. Є такі, котрі вірять, що московський большевизм на Україні це український большевизм.

Однак, хто не хоче бавитися в жмурки, той не може не бачити, що українська національна свідомість росте та що скорше чи пізніше вона буде головним рішаючим чинником українського 40-міліонового народу за право бути господарем на власній землі. Український нарід буде рішати, а не зволоч московська чи ляцька.

Погляньмо тепер на нашу заморську імиґрацію. Українська національна свідомість тут зросла так, що це є подивом для нас. Чия в тому заслуга, як не української організації запомогової, що зветься український Народний Союз, та Союзового органу „Свободи"? Національна ідея й почуття національної гідности в нашій організації і в наших членах так розвинені, що нема сили, якаб могла в нас це вирвати. Органови Українського Народного Союза „Свободі" приходилось боротися з браком національної свідомости на ріжних полях. Свобода боролась без перерви, маючи на оці тільки добро українського народу як нації. Коли в тепершніх часах „Свобода" провадила боротьбу з рутенським клерикалізмом, з Назаруківським гетьманством, коли вона виступала проти польсько-римських умов, коли „Свобода" боролася зі всякими „Руськими Селянинами" та іншими угодовцями, то „Свобода" виступала в інтересі українського народу.

Оборонці Риму, Польщі, Росії, московських комуністів та московських соціялістів нападали на „Свободу", обкидаючи болотом редакторів „Свободи", урядників Укр. Нар. Союза, обливаючи помиями д-ра Мишугу, виклинаючи їх, і т. і. Аж дивно було, звідки в ворогів стільки безхарактерности взялося. Ті всі крикуни кричали найбільше, коли зближалася конвенція У. Н. Союза. Найбільше кричали вони тут в місті Ню Йорку. Тут вони робили наради, згори скидали редакторів і урядників, ще на довго перед конвенцією й вибирали цілий новий уряд, і то з міста Ню Йорку. Коли конвенція Укр. Нар. Союза зачалась в Нюарку, з Ню Йорку поїхали делеґати вже з вибраним урядом.

Самої конвенції описувати не буду, бо це не моє діло. Однак, як член Союза, я мав нагоду бути на конвенції як гість, і хочу поділитися з читачами „Свободи" враженнями, які я виніс з тої конвенції. Звичайно, пущено по коритарям сплетнярську машину в рух. Відтак большевики, прічери, клерикали і поступовці від „Оборони України", всі разом злучилися проти „Свободи". Не маючи арґументів, вони звичайно, пускали байки. Коли їх покликано доказати закиди фактами, доказів не було. За те й удостоїлися від делеґатів цілої салі окликами „ганьба".

Були й такі, приміром, що шептали, що від. 204 У. Н. Союза не прийме до себе того, хто не зложить вступного в сумі $30 на українську православну церкву. Я того й не згадувавби, однак я належу до сего відділу і вписав до нього кільканацять членів в часі ювилейної кампанії. Тому я можу посвідчитися тими новоприйнятими членами, що відділ від нікого такої жертви не домагався.

Дальше були летючки з листами з краю. На однім листі був підписаний редактор „Громадського Голосу" Матвій Стахів, а цілий лист був звернений проти редактора „Свободи" і предсідателя „Обєднання" Ревюка.

Читач „Свободи" може собі сам обяснити, що така писанина з краю се стріляння зза плота, негідна чесної людини. Шкода булоби про це й згадувати, однак я мушу звернути увагу на це тільки тому, що то мав писати редактор ґазети, і то людина з укінченими школами, чи навіть з університетом у Празі.

Нераз я згадував в часописи „Свободі"; що характер людини важніщий як знання, а летючка п. Стахова ще раз доказує, що як у людини нема здорового характеру, то знання університетське на нічо не придасться. Зрозумів се добре наш нарід, бо коли гр. Ревюк здавав справоздання й говорив про цю летючку, то оплескам не було кінця. Найважнішою була та хвиля, коли поставлено було внесення, що всі делеґати віддадуть свої голоси на збільшення заробітних платень урядникам і редакторам „Свободи" за чесну працю та коли вся саля аж гуділа від оплесків і окликів „слава!" Коли поставлено під голосовання противне внесення, то аж тоді я на власні очи побачив ту велику силу, котру разом становили большевики, гетьманці, клерикали й „поступовці" від Оборони! Хоч поставлено було аж трох рахунковых, то й так вони заледво начислили 18 рук! Так виглядав суд народа над „Свободою". Кого тут осуджено, не потребую говорити.

Злучена опозиція доконала тільки того, що конвенція не полагодила всіх справ як слід. Богато часу пішло на менше важні справи, на полагоджування домагань тої „великої" групи, що мала аж вісімнацять голосів. Конвенція показала, що члени Українського Народного Союза стоять за тою політикою, яку так послідовно переводить орган Українського Народного Союза.

Василь Дроботій.

ПОТРЕБА СТУДЕНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Недавно відбувся у Вашингтоні так званий „Спелінґ Бі", в котрім взяло участь 21 хлопців і дівчат. Контест скінчився так: Молоденька Ірляндка дістала $1000 як першу нагороду; другу нагороду дістала Хорватка в сумі $500; трету дістав Японець (котрий живе тільки 8 літ в Америці).

В звязку з тим хочу піднести нашу справу, а саме таку: Чи ми, Українці, не моглиб мати подібних контестів? Так! Подібні контести можуть бути і у нас що року, деб наші молоді студенти випробовували свої сили в українознавстві.

В кождім місці, де лиш мешкає кількацять Українців, є рідна школа, до котрої родичі посилають своїх дітей учитися української мови та історії; але коли сі діти підростуть та зачнуть учащати до вищої школи, перестають ходити до рідної школи і забувають і рідну мову. Поза нашою школою ми дуже мало цікавимося нашим молодим поколінням. Тому не диво, що наше молоде покоління так скоро асимілюється, а ми, дорослі, тільки головами похитуємо, що наші діти пропавші для українського народу; та що доконче треба часописі в англійській мові, щоб інформувати дітей про українську справу.

Думаю, що й нам, Українцям, треба влаштувати щось подібного до вище згаданих контестів, щоб кождого року молоді українські студенти мали дебати, чи промови на українські теми. Та щоб подібні контести могли відбуватися, треба передом конче зорганізувати наших молодих студентів в гуртки чи громади, деб вони мали нагоду ширше знакомитися з українською мовою, історією та літературою. Дебатуючи між собою чи виголошуючи коротенькі промови на українські теми, вони вправлялисяб в рідній мові. Кромі цього кожного року подинокі гуртки висилалиб найздібніших своїх членів на стейтовий контест, а репрезентанти кожного стейту моглиб брати участь в загальнім контесті. Чемпіон цього загального контесту був би признаний як чемпіон американських Українців, та бувби уповажнений репрезентувати американських Українців в контесті з чемпіоном канадійських Українців. Очевидно, що контестантам треба давати якусь нагороду і тим способом заохочувати молодь до дальших контестів. В такий спосіб спиниться молодь від асиміляції; зростуть сильні студентські громади чи кружки. Ще не запізно спасти нашу молодь.

Мих. Іванчук,
Дітройт, Миш.

ПОДЯКА.

Ми, низше підписані складаємо сердечну подяку У. Н. С. за скоре виплачення $600 посмертного по бл. п. Гарасимови Левушови, нашому найдорожшому мужови й батькови, який був членом 64-го відділу У. Н. С. в Патерсон, Н. Дж. Таксамо складаємо сердечну подяку Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64 У. Н. С. в Патерсон, Н. Дж., за виплачення посмертної запомоги в сумі $184.

Анна Левуш, жена;
Іван Левуш, син.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Попис Авраменкових танцюристів.

В пятницю, 24. травня б. р., в 8 годині ввечері, відбувся в гали під ч. 9 Другої евені понис нюйорських учнів школи танків артиста балетмайстра Василя Авраменка. Всіх танцюристів було около 60 осіб, дітей і старших, і всі в українських народних строях. Глядачі мали нагоду приглянутися, як виглядає попис Авраменкових учнів без попередного підготовання. Може воно й добре сталося, що Авраменко не мав часу зробити зі своїми танцюристами відповідної проби, бо инакше люде не були би побачили, як дає собі раду великий учитель тоді, коли його учні не є ще так вишколені, як би він того хотів.

На мене сей попис зробив враження пробної лекції, але лекції взірцево переведеної. Танцюристи виконують ріжні танки, а учитель лиш оком водить. За цілий вечір, підчас усіх танків (я їх тут не буду вичисляти, бо вони вже нашому загалови знані), Авраменко не вимовив ані одного словечка. Він тільки вказував пальцем, або давав легенький знак рукою, і всі танцюристи (навіть маленькі діти) дуже добре розуміли, що є їм робити. Хоч на знак учителя пересувалися з одного місця на друге цілі колюмни живих осіб, між танцюристами не було слідно ніякого замішання ні гамору. Все було, як у годиннику. Це безперечний знак безоглядної дисципліни. Зовсім так, як при війську. Хто бачив малих школярів і школярок в ріжнородних Авраменкових танках, цей ніколи не повірив би, що то тісамі діти, які по всіх наших концертах і театральних виставах так богато дають про себе чути... Авраменко має в своїй школі лад і порядок. Діти знають, що він в часі науки є строгий, але і справедливий. Зате вони його люблять і слухають.

Дивитися, як Авраменкові учні під його проводом танцюють — ніколи нікому не навкучиться. Одні танцюристи виводять свій танок, другі відпочивають, відтак виходить з танком инша група, далі третя, четверта... Иноді танцюють усі разом, а все так спокійно, гладко і справно, що не можеш натішитися і надивуватись. А час при такім зацікавленню летить мов стріла.

По скінченім пописі Авраменко зложив відповідну подяку всім своїм учням і їх батькам, а після того роздав танцюристам дуже гарні дипльоми, де зазначено, з яким успіхом кождий з них скінчив „звичайний курс" українських танків.

На самім кінці всі учні враз зі своїми учителями уставилися в живописній групі на сцені, щоби спільно відфотографуватися. По відфотографованню люде почали розходитись, але дуже поволі. Кождому здавалося, що йти до дому ще не пора, що ще раз варт би побачити ті пречудні українські танки, так гарно вивчені артистом Авраменком.

Один з батьків.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Українське Товариство, відділ 204, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться 6-го червня, в год. 8-мій вечером, в гали Укр. Православної Церкви, 334 Іст 14-та вулиця. На збори обовязані явитися всі члени. — Н. Близнак, секр.

НОРТ ГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в годині 7-мій вечером, в суботу, дня 8-го червня, в галя Гр. Православна при Нюпорт Еве. Проситься усіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Котрий член ще не має грамоти, то на мітінґу отримає. — І. Вербицький кас.; Лука Демчук, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що піврічний мітінг відбудесь в 2-гій годині попол., в неділю, дня 9. червня, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж. Є важні справи і справоздання контр. комісії за мин. 6 місяців і справоздання делеґата з конвенції. Проситься членів прийти на означений час, щоби не тягнути зборів до пізна у вечір. Довгуючих членів напоминається, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости. — Мих. Швець, предс.; Гр. Яськів секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 9. червня, в годині 1-ій пополудня, в гали під ч. 3464 Cicotte Ave. Обовязком є членів зійтись послухати справоздання контрольорів і полагодити другі важні справи. Члени, котрі мають Товариські ленти, мають на сей мітінґ принести. — Стефан Дідула, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. червня; точно в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів і членкинь прибути на той мітінг бо є важні справи до полагодження. Делеґат здасть звіт з конвенції. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Никола Іщук, предс.; Василь Тран, кас.; Василь Новак, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Отсим дається до відома усім членам Тов. ім. Ів. Франка, від. 146, що піврічні збори відбудуться 9. червня, в У. Н. Школі. Будемо приймати нових членів до У. Н. Союза без вступного і взиваєтся членів вписувати свої діти до Молодечого У. Н. Союза. Делеґат здасть звіт з 17 конвенції У. Н. Союза. Є і другі важні справи. Довгуючих взиваєтся вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Секретар.

ДІТРОЙТ, МИШ. Отсим повідомляється всіх членів Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. червня, в гали парафіяльній при Clippert ул., точно в годині 12.30 пополудни. Проситься усіх членів прийти на час. Пригадується тим членам що мають звичай відтягати з вкладками по три місяці, щоб се вже раз залишили, а платили на час, як і другі члени. Так само і за діти, я не буду що місяця за Ваші діти платити; най се кождий памятає, що треба що місяця платити. На мітінґу буде справоздання делеґата з конвенції У. Н. Союза, справа пікніку і другі. — Д. Запотічний, предс.; Петро Кізея, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. червня, в год. 1-ій пополудни, в гали Укр. Нар. Дому. Проситься всіх членів прибути на збори, бо будуть важні справи до обговорення; буде справоздання делеґата, справоздання з представлення і др. важні справи. — Василь Репужинський, голова; Мик. Гуль, секр.

АМБРІДЖ, ПА. Повідомляється всіх членів відділу 276, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9. червня, точно в годині 2-ій пополудни. Всі члени обовязково повинні явитись. Буде справоздання урядників за пів року і вибір нового рекордового секретаря. Члени довгуючі мусять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени позамісцеві мають наперед присилати свої вкладки. — Т. П. Кульчицький, предс.; Антін Уштан, кас.; Мих. Фук, фін. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. Князя Данила, від. 356, що мітінг відбудеться в суботу, 8 червня, в годині 7-мій вечером в Народнім Домі, 3322 N. Lawrence St. Проситься всіх членів прийти на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження. — Мих. Долинний, предс.; Василь Хомин, кас.; Теодор Черевка, секр.

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в суботу, 8. червня, в годині 7-мій вечером, в словенській гали, 724 Leonard St. Проситься всіх членів явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Шимко, предс.; Іван Сторожняк, секр.

(Докінчення зі ст. 2-гої).

ся якийсь невиразний тихий шум. То ті, що стояли позаду і Хмельницького не могли бачити, подавали собі щораз далі вість, що до них приїхав гетьман. До тої вісти додавано запити, що тепер чинити: чи послухати Пархоменка і вдарити на гетьманських, чи покоритися гетьманови?

Хмельницький рукою приказав сурмачеви дати знак, що хоче з народом балакати. Сурма заграла. Хмельницький ждав, але на голос сурми не було відповіди. Аж по хвили гамір і шум затихли. Полковий прапор, що десь над двацятим рядом филював у вітрі, похилився і став посуватися вперід. Хорунжий проглотився аж перед перший ряд, підійшов близче і верг прапор під ноги коневи гетьмана. Одночасно десь геть позаду заклекотіло, счинилася якась метушня. Чути було крики, бренькіт шабель і поодинокі стріли. Чигиринці вмить обскочили гетьмана й оперізали його живим муром, готові покласти голови в його обороні. Коли затихли наслухуючи, щоби вміркувати причину метушні в таборі Пархоменка, Хмельницький промовив до них спокійно:

— Се мабуть не проти нас. Се, міркую, бунт проти бунту.

Стріляння затихла, затих і бренькіт шабель. І крик затих. Ішов тільки гамір, який звичайно буває там, де многолюдна товпа. Сей гамір поволи наближався до перших рядів. Лава розступилася, з прогалини виснапвсь гурток, що тащив звязаного. До козаків, що заступили гетьмана, один з гуртка кликнув:

— Вступіться! Пустіть нас до гетьмана. Несемо йому гостинця.

Козаки розступилися настілько, що між ними зробилася стежка до гетьмана. По хвилині перед гетьманом на землі лежав звязаний Пархоменко. Люди, що принесли його, поклонилися гетьманови і не кажучи нічого, відійшли. Хмельницький звернувся до першої сотні і показуючи звязаного, сказав:

— Роботу влекшили вам його власні люди. Возьміть його і... вже знаєте, кому передати. Я поїду далі. Половина другої сотні піде вперід, сто кроків перед мною; друга половина сто кроків за мною.

Гетьман пустився далі здовж фронту Пархоменкового полку, проти рядів і загони черні. Куди їхав, перед ним хилилися аж до землі непроглядні товпи народу, неначе від подуву вітру плили филі по пшеничному лані. Так гетьман доїхав аж до послідного загону і взяв на право, щоби, обїхавши весь свій табор, вернути на майдан перед своїм шатром. По середині майдану побачив свіжу могилу з трома хрестами. Коли до нього підїхав Богун, сказав йому:

— Вже по бунті. Склич до мене старшину, бо мусимо перебалакати плян завтрішнього походу.

На другий день, скоро засоріло, козачі полки рушили з місця. За полками ішов табор з запасом під охороною тільки своєї власної челяди. За військовим табором потягло лише кілька ліпше заазброєних загонів. Решта, або розійшлася промишляти на власну руку і на власний страх, або завернула, щоби дома пасти вівці і сіяти гречку.

(Кінець).

Дан Бергман.

ГУМОРИСТИЧНИЙ ВЕЧІР.

Я хотів уладити гумористичний відчит в ідилічному, невеличкому містечку, кілька годин від столиці.

Заки я відїхав туди, мав я ще ріжне полагодити. Я вернув додому щойно в останній хвили, вскочив у фрак, спакував книжки — бо я все роблю відчити з книжок — кинувся у сіни, але зараз знову завернув, перевязав білу перевязку, розпрощався з моїми найдорожчими, кинувся до сіней, а зараз знову вернувся взяти собі маншети, обняв моїх найдорожчих, пігнав на сходи та поїхав ліфтом у глибину.

Дві секунди пізніше сидів я в авті, що мчалося з незвичайною, забороненою скорістю та післав угору зітхання полекші, але перевав це зітхання, бо саме серединї — до чорта! — я забув книжки!

Дві хвилі пізніше я знову обіймав моїх найдорожчих, але дуже скоро, схопив пакет книжок, скочив так сильно у ліфт, що він трохи захитався власним тягаром помчався у глибину. Я був дуже радий, бо так ішло скорше.

За малу хвилиночку був я вже на головному двірці. Я приїхав десять хвиль перед відїздом поїзду. Я кинувся у кут переділу та пробудився щойно, як поїзд заїхав на двірець містечка.

Я скоро вискочив, а зі мною пакет книжок. Ще була година часу, заки зачався відчит. Тому я сів у каварні „Ґранд Готелю" біля вікна, попивав собі філіжанку кави, заїдав булочкою з мігдалами та приглядався життю на дворі.

Вікно каварні виходило напроти великої салі, яку я винаймив. Я дуже зацікавився. Безконечна струя людей вливалася у ворота робітничого дому. Я рахував: 50, 100, 200.

— Зацікавлення літературою мусить бути дуже велике в цьому містечку, — подумав я, підсміхаючись весело.

Чверть години перед заповідженою годиною нарахував я 500, а десять хвиль опісля 700. Моє серце переливалося від гордощів і радости. Мені приходилося тяжко відірватися від вікна.

Пів години по означеній годині я нарахував більше як 1000 людей. А струя не висихала, радше росла. Та я мусів зачинати. Саля певно мусіла бути повна, що аж стіни розсаджувалися. Я був цікавий, чи ще для мене найдеться там місце.

Я вийшов на двір і ввійшов у відчитову салю бічним вхідом. Було там двацять людей вже разом із дверником. Я своїм очам не вірив. Де ж чорта поділося стільки людей? Питаюся сторожа. Він захіхикав глумливо. Він ніколи ще не був так близький смерти, як тоді.

Ворота робітничого дому були лише пильно використовуваним переходом на базарний майдан, а там була Армія Спасення, базар за 15 центів і два кінотеатри.

Я страшно розсердився на цих двадцять баранячих голов, що були там у середині, пішов до пульту та хотів саме кинути їм огірчене питання, як їх міг прийти лише так мало, але нараз мій настрій зробив сальто-мортале і мої очи майже наповнилися сльозами від безмежної вдячности для цієї бідної громадки.

— Це цвіт інтелігенції містечка, — подумав я, став шукати забутої хусточки, витягнув книжечку з нею втер собі очи, бо вже так, чи сяк вона була на верха — матиму для них відчит такий, як іще ніколи. Вони будуть одушевлятися, будуть кричати на радощах, що тамті на базарі почують і понесуть мене в тріюмфі на залізничу стацію.

І я поклонився низько та покірно тай зірвав шнурок із пакета з книжками і розпакував їх: „Кухарська книжка Давіді і Дан... Дан... Данто „Божеська Комедія" в італійському оригіналі. Мій Боже! Я в поспіху взяв цей пакет книжок, які я мав післати до перепетчика — замісць тамтих моїх збірних творів!

Я нічого з моїх творів не вмію на память. Умію, як я вже згадував, відчитувати лише з книжки. Щоправда, я старався витиснути зі себе кілька моїх жартів, але вони не подилали; ні сам глумливо сміявся над ними. Потім перечитав я з пані Давіді опис приготовання риби зі сосом із майонесу. Це зацікавило щонайбільше три-чотири присутні господині. Потім відчитав я кілька стрічок із Дантового „Інферно", насамперед по італійськи, а потім переклав їх. Але то йшло як по груди.

Кількох молодих людей в глибині салі стали пробувати боязко свистати. Тут я закинув — цього пані Давіді напевно не похвалила би.

— Прошу свистячих індивідів у цю-ж мить вийти зі салі! — викликнув я. — Дістанете гроші за вступ назад і крім того ще по пядесять центів! Геть!

Тут засвистала ціла саля! Я мусів віддати назад усі гроші за вступ і крім того по 50 центів на голову. Я був дуже радий, що саля не була повна.

Так, це був дуже гумористичний вечір.

(Переклав М. Недільський).

UKRAINIAN CANADIAN MEMBER OF PARLIAMENT TAKES EXCEPTION TO BISHOP'S REFERENCE TO IMMIGRANTS AS "DIRTY CONTINENTALS".

MICHAEL LUCHKOVICH, UKRAINIAN M. P. FROM ALBERTA, IN THE CANADIAN HOUSE OF COMMONS, FLINGS VOLLEY OF EXCORIATING CRITICISM AT ALLEGED REFERENCE OF BISHOP LLOYD OF THE ANGLICAN CHURCH.

PRAISES HIS RACE FOR ITS THRIFT.

Remarks of Churchman Anent "Garlic-Smelling" and Other Epithets Could Be Uttered Only by a Moron, He Declares — Says Bishop Lloyd's Alleged References Are as Seditious as Those of Convicted Finn at Sudbury.

(By **E. George Smith.**)

(Staff Correspondent of The Globe.)

OTTAWA, May 28. — The House of Commons sat up, pop-eyed and open-eared, in the midst of its reverie on immigration estimates today to hear Michael Luchkovich (U. F. A., Vegreville), Bachelor of Arts, ex-school teacher of Ukrainian parentage, "flout and flay" the reference of Bishop Lloyd of Saskatchewan to "dirty, ignorant, garlic-smelling, unpreferred Continentals," which Mr. Luchkovich assumed to mean Ukrainians as well as others.

Terming the Bishop a "false apostle of the Prince of Peace," an apparent "Moran," and his utterance "a crime against Christianity, against civilization and against Canadian unity," Mr. Luchkovich declared that certain newspaper articles relating to alleged Ukrainian protests and political threats indicated "conspiracy to bring the foreign-born Canadians into conflict with the native-born Canadians."

Continuing his terrific indictment of the Western Anglican Bishop, the Saskatchewan member declared that, despite the language of the "saintly Bichop," from unpreferred Continentals had sprung such master mentalities as Paderewski, Tolstoy, Madame Curie and Caruso, whose recorded golden voice might even now be giving supreme pleasure to "the goodly Bishop, if such a thing be possible to one of such warped sensibilities."

In opening, Mr. Luchkovich declared that his desire for taking the time of the House had been greatly enhanced by a sheet called the Advocate of the National Association of Canada, Prince Albert, Sask., dated Feb. 15, 1928, "in which all the vituperative vitriol at the command of Bishop Lloyd has found vent in a bitter denunciation of the Central Europeans, in fact, of all foreigners in Canada. I cannot regard the subject matter printed in the Advocate in any other light than that of frame-up against the Central European, an attempt to make him the goat of all our social ills and to credit him with all the dirty work committed by somebody else. And, while I am not prepared to prove that Bishop Lloyd is the chief instigator of all this business, I am safe in saying that this kind of propaganda meets with the hearty approval of this false apostle of the Prince of Peace."

Quotes "Dirty Continentals."

The member for Vegreville thereupon read Bishop Lloyd's letter to the ministry of the Protestant Churches in Western Canada, which contained the statement, according to Mr. Luchkovich's reading: "These dirty Continentals coming in are out of all proportion to the British immigrant." Mr. Luchkovich submitted statistics which he said proved the statement to be absolutely untrue. In the year 1926-27, 122,966 immigrants came into Canada, of whom 49,000 were from the British Isles, 30,000 from Scandinavian countries and only 42,000 from other countries. In 1927-28 immigrants from the British Isles numbered 50,872; from Scandinavian countries, 30,702, and from other countries 42,000, and in 1928-29, 58,880 immigrants came from the British Isles, 29,000 from the Scandinavian countries, and 48,703 from Central European countries.

Bishop Lloyd's letter, according to Mr. Luchkovich, also declared: "Why should this Western country be inflicted with another three years of these dirty, ignorant, garlic-smelling, unpreferred Continentals as we have been in the last three years?" Then he went on to read newspaper heraldings of a Ukrainian petition to be sent to Parliament protesting against the discrimination rulings involving Ukrainians, and warning that Western Canada Ukrainians could elect members in 17 ridings. Mr. Luchkovich referred to the newspaper item in question as a "shady affair," which appeared simultaneously in many "of our chief newspapers throughout Canada," and "it looks to me very much like a conspiracy to bring the foreign-born Canadians into conflict with the native-born Canadians." The Minister of Immigration had twice replied in the Commons that no such Ukrainian petition had ever been received at Ottawa.

"Some Sinister Power."

"Honorable members," he continued, "will agree with me, after hearing these denials, that there is some sinister power in Canada whose main purpose is to engineer a so-called pogrom against Ukrainians in Canada, to compromise them in some manner; and their despicable plans have no doubt gained the sympathy and unqualified support of such advocates as Bishop Lloyd, the would-be Bismarck of Prince Rupert.

"It is a crime against Christianity, against civilization, against Canadian unity, when a Bishop who should be following in the footsteps of the Prince of Peace and preaching the Gospel of Eternal Love and the brotherhood of man can see nothing better in Central Europeans than a class of dirty, ignorant, garlic-smelling, unpreferred Continentals. Notwithstanding this indictment by the saintly Bishop, does it not seem passing strange that from among this dirty, ignorant, garlic-smelling unpreferred Continentals have sprung such world figures as Paderewski, the world's greatest pianist; Tolstoy, the world's greatest philosopher and humanitarian of the nineteenth century, and from whom Bishop Lloyd might learn many a lesson in humane and temperate conduct; Madame Curie, the lady who discovered radium, an element which may some day help to cure even so hard-crusted a personage as Bishop Lloyd; and Caruso, whom Bishop Lloyd would no doubt designate as dirty, ignorant, garlic-smelling, unpreferred dago, but the records of whose golden voice may even now be giving supreme pleasure to the goodly Bishop, if such a thing be possible to one of such warped sensibilities — and a host of others whom the time limit set on my speech will not allow me to mention."

"I am heartily opposed to the subsidizing of immigration because I believe it is based on a vicious principle. I do not believe in too great an influx either, because I do not believe the economic conditions of Canada to-day warrant such an influx."

Mr. Luchkovich declared that in his remaining time he proposed to "flay and flout the ignominious references" made by the Saskatchewan Bichop. Central Europeans, he said, were neither ignorant nor unpreferred, and as for being garlic-smelling, "I consider such a weakness a thousand times better than filling one's mind with the hideous and discriminatory epithets I have mentioned, which appeal to the mentality of, and could be uttered only by, a Moron. His opinion is not only an insult to the Central European, but to humanity in general. It is true that most of the Central Europeans are rather poor when they come to Canada, but they make up for this disqualification by their thrift and their sturdiness, their perseverance and determination to reclaim hames for themselves on our prairies. It does not take them long to fulfill their homestead requirements; it does not take them long to pay off their debts and obligations; and I believe that is more than can be said for a number of those so-called preferred European immigrants."

Win Honor Prizes.

Futher extolling the characteristics of the Ukrainians, Mr. Luchkovich declared he could name hundreds of Ukrainian boys and girls who had taken honor prizes in institutions of learning.

"Arvo Vaara was sent to jail for uttering certain seditious remarks in Canada. If Vaara, because of his article, was sent to jail for seven months, I contend that Bishop Lloyd should be sent to jail for six years, because his reference to the different races in Canada was just as bad as the article written by Vaara in the paper he edited," said Luchkowich.

He challenged any scientist to prove biologically that one race of people could not do as well as another race under similar circumstances. The Central European can became a good Canadian as rapidly as any other person. How would the Conservatives like to be called the unpreferred party. Yet Canada's "stupid classification" discriminated, and instilled bitter antagonism among newcomers to Canada. "Suppose Mr. Forke were a Ukrainian, father of a couple of fine alert young men, and they were referred to in school as a 'couple of bohunks,' sons of an unpreferred immigrant. Would Mr. Forke like it?"

Mr. Luchkovich, after referring to Bishop Lloyd as one who would herd all "our immigrants on one ship and sink them in mid-ocean," declared the best way to deal with assimilation "is to leave it alone."

"I am very well acquainted with this ambitious reformer type. He or she usually is a dogmatic university graduate, a hard-boiled crank like Bishop Lloyd, who imagines that the welfare of the world rests on his or her shoulders. They start out by concocting a tailor-made scheme for the complete absorption of the foreigner, believing that the remedy can be applied in the same manner as feeding the machines in our great industrial plants. They overlook absolutely the personal and human element, with the result that their efforts are met with the righteous indignation and hearty contempt of those they so thoughtlessly wish to help."

(The Globe, Toronto, May 29, 1929).

ПРИВІТИ, ЩО НАСПІЛИ НА XVII ГОЛОВНУ КОНВЕНЦІЮ У. Н. СОЮЗА.

Ч. 42.

ЕЛМАЙРА, Н. Й.

Світла конвенціє У. Н. С.! Щиро бажаємо, щоби сімнайцята конвенція відбулася щасливо й корисно для всіх членів У. Н. Союза як тут в Америці так і в віднім краю.

Нехай Український Народний Союз буде світилом для цілої еміґрації української тут на вільній земли! Нехай славою сяє У. Н. Союз для цілого українського народу! Нехай живе наша Соборна Українська Держава!

Григорій Левуш, член У. Н. С.

Ч. 43.

БЕРВІК, ПА.

Я, Розалія Боберська, витаю вас, чесні делеґати 17-ої Конвенції У. Н. Союза, та желаю в імени своїх сестер, відділу 333, доброї наради й успіху. Дай Боже, щоби в десятеро побільшився наш Народний У. Союз. Желаю світлій конвенції доброї наради і щоби настановили чесних і працьовитих урядників. Дай Боже скорого повороту делеґатам до своїх відділів, а відділам щасливого розвою!

Р. Боберська, секретарка.

Ч. 44.

ЛОРЕЙН, ОГАЙО.

Витаю вас, делеґати і делеґатки на 17-ту конвенцію і бажаю вам найкрасшого успіху.

Іван і Богдан Хмарак.

Ч. 45.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Витайте делеґати і делеґатки. Радьте щиро і розумно і трошки тихше. Будуйте, а не руйнуйте! Щасти Боже в праці на користь Батькови Союзови і вільній самостійній независимій Україні.

Андрій Полевчак,
голова братства св. Арх. Михаїла, від. 142 У. Н. С.

Ч. 46.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Слава й честь делеґатам та делеґаткам й урядникам 17-ої конвенції У. Н. Союза! Щасливих успіхів для корисних ухвал. Тримайте прапор високо для слави нашого народу і нашої неньки України. Нехай живе У. Н. Союз! Щире поздоровленнє всім присутним.

К. Кирчів.

Ч. 46.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ.

Братство св. Івана Хрестителя. відділ 247 У. Н. Союза, шле світлій 17-тій конвенції і поважаним делеґатам та делеґатам сердечний привіт і побажання успішного життя української американської еміґрації та її успішного розвою.

У. Н. Союз і „Свобода" най далі ведуть до піднесення національно-державної свідомости! Хай УНС зросте в могутню силу на славу і добро нашої американської української еміґрації та на допомогу визволення рідного краю.

Замісць телеграми висилаємо $10.00, яко дар на Сиротинець.

За уряд братства:
Михайло Ґера, предсідатель, **Петро Сас**, секретар; **Іван Гичка**, касієр; **Микола Цицик**, рекордовий секретар; **Андрій Кучабський**, делеґат.

Ч. 47.

ЕЛИЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

До Всесвітлої 17-ої Конвенції У. Н. Союза в Нюарку, Н. Дж.

Високоповажані панове делеґати!

Товариство Запорожська Січ, від. 234 У. Н. Союза, в Елизабетпорт, Н. Дж., має честь побажати Вам як найкращих успіхів, щоб радили і робили всі справи чесно так, щоб наш Союз зростав у членів та в маєтку на честь і славу українському народови.

За уряд товариства:
Ілько Ґенеґа;
Юрій Гвіздь,
Константин Пілат, секретар.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Союзовці на Рідну Школу.

З рамени товариства ім. Шевченка, від. 252 У. Н. Союза вибрано комітет, який мав занятися збіркою на допомогу Рідній Школі. До комітету ввійшли громадяне: Кіндрат Бойчук і Панько Ґошко.

Зібрано $56 і відослано до краю через Обєднаннє.

Жертвували по $2: К. Бойчук, П. Ґошко; по $1: М. Половий, Й. Филипів, П. Хомин, Н. Четвінський, С. Баґрій, І. Андроник, Я. Германович, С. Новодворський, О. Меґас, С. Більский, П. Федорів, Л. Федик, Ф. Хариш, І. Сиротюк, І. Любезний, П. Ґураль, Ф. Гринишин, Ів. Бабій, М. Маркевич, М. Бойко, В. Грибик, О. Гузар, С. Хариш, Н. Іванків, В. Тиліжин, С. Никипіла, Я. Шаян, Н. Сабор, Н. Галута, І. Лабойко, М. Кузла, Н. Візернак, Д. Красножоний, Оліянна Дрэнута, Й. Пондак, І. Баґрій, М. Костелюк, Я. Лоєв, О. Давидак, П. Плута, Й. Михалюк, П. Панисак; по 50 ц.: С. Четвинський, Й. Пезак, В. Войтович, В. Пелитак, С. Гребінц, М. Шкенон, В. Патрих, Р. Костишин, С. Замкотович, Й. Воловецький, Й. Коцовський, Й. Пендак, П. Данилко; по 25 ц.: С. Іващук, П. Подзяк.

П. Ґошко, К. Бойчук.
За Комітет:

